

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: CIÈNCIES POLÍTiques I DE L'ADMINISTRACIÓ I SOCIOLOGIA

ASSIGNATURA: 25203 PRÀCTIQUES INSTRUMENTALS I (4,5 crèdits)

DURADA: Primer semestre

CURS: Primer

CURS ACADÈMIC: 2006/2007

Professors: Oscar Barberà, Eduardo Feldman

OBJECTIUS

El curs té tres objectius principals que consisteixen en: a) l'aprenentatge d'un conjunt d'habilitats pròpies de tot estudiós dels fenòmens socials i polítics; b) la comprensió del mètode i lògica de funcionament propis de les ciències socials; c) i, en el coneixement de les principals tècniques d'observació.

Més concretament, aquests objectius han de traduir-se en el domini dels següents aspectes:

I. Habilitats.

- ◆ Adquirir els hàbits d'estudi pròpis d'un universitari.
- ◆ Assolir el costum de llegir el diari cada dia, i a fer-ho de manera crítica.
- ◆ Entendre la dimensió temporal i cultural dels fenòmens.
- ◆ Saber buscar tota mena de documents en una biblioteca universitària.
- ◆ Aprendre a organitzar el treball intel·lectual.
- ◆ Dominar la lògica de la dissertació.

II. Mètode de les CCSS

- ◆ Conèixer les diferències entre l'opinió i el coneixement. Distingir la ciència de la filosofia, i el mètode de funcionament de les ciències naturals respecte a les de l'home.
- ◆ Comprendre com ha estat el procés de formació de les Ciències Socials al llarg del temps i els seus problemes.
- ◆ Dominar la lògica del mètode de les ciències socials: saber diferenciar els objectius, conèixer els diferents tipus de teories, els mètodes per controlar hipòtesis, etc.
- ◆ Tenir clar el procés bàsic de recerca en Ciències Socials.

III. Tècniques.

- ◆ Introduir l'alumne a la utilització les diferents tècniques d'observació i, en especial, al mètode documental.
- ◆ Conèixer els tipus de documents, les seves fonts, aprendre a treballar-los: fer fitxes, resums, cites, etc.
- ◆ Entendre en què consisteixen i les utilitats i problemes associats amb els mètodes d'observació directa intensiva o extensiva.

ORGANITZACIÓ DEL CURS I MÈTODE D'AVALUACIÓ

El curs s'organitza en tres tipus de sessions:

A) Les classes teòriques: Sessions magistrals on s'impartiran els temes dedicats a les qüestions de mètode del temari. L'avaluació, junt amb la de la resta de continguts del curs es realitzarà en l'examen d'avaluació continuada que conta el 40% de la nota global.

B) Classes de tècniques: Sessions dedicades a explicar les diferents tècniques de les CCSS. Aquestes sessions tindran també un caràcter magistral, però podran ser combinades amb la participació activa dels alumnes per mitjà de lectures específiques, la reflexió sobre exercicis encarregats pel professor, etc. El contingut de les sessions es preguntarà en l'examen final però també poden realitzar-se exercicis a classe. Les notes d'aquests exercicis es comptarà amb la dels seminaris d'habilitats.

C) Els seminaris d'habilitats: Sessions adreçades a la participació activa dels alumnes. Les sessions tindran un caràcter quinzenal i la seva durada pot ser variable. Si la classe és molt nombrosa es dividirà en diferents grups. Hi ha prevista la realització d'uns 5 seminaris al llarg del curs. Les dates dels seminaris seran comunicades amb antel·lació oportuna. La nota del seminaris i dels exercicis de les classes de tècniques equival al 60% de la nota total de l'assignatura.

En qualsevol cas cal aprovar l'examen per superar l'assignatura. Tret de casos excepcionals, Aquells alumnes que hagin faltat o suspès més de dos seminaris o exercicis hauran de realitzar un examen específic que contarà pel 100% de la nota. La no assistència a un seminari no serà recuperable i equival a un zero. Per a poder fer l'examen d'avaluació continuada la nota mitjana dels seminaris i exercicis ha de ser sempre superior a 5. Aquells alumnes que no aprovin l'examen d'avaluació continuada suspendran l'assignatura amb la nota de l'examen. Als alumnes que han seguit l'avaluació continuada i suspenguin l'examen de febrer se'ls guardarà la nota dels seminaris i exercicis per l'avaluació del mes de juliol.

TEMARI

PRIMERA PART: L'ESTUDI CIENTÍFIC DE LA POLÍTICA I LA SOCIETAT

1. EL TREBALL INTEL·LECTUAL I LES CIÈNCIES SOCIALS.

1. Què és la Universitat?
2. Coneixement ordinari / coneixement teòric: La ciència i la filosofia. Diferències.
3. Ciències de la Natura i Ciències de l'home. Diferències.
4. Història de les CCSS. Les disciplines. La Sociologia i la Ciència Política.
5. Enfocaments i aproximacions a l'estudi de les CCSS.

2. CARACTERÍSTIQUES DEL MÈTODE CIENTÍFIC EN LES CIÈNCIES SOCIALS.

6. El llenguatge: Conceptualització, operacionalització, medició.
7. Objectius de recerca en CCSS: Descriure, Classificar, Explicar, Predir, Avaluar.
8. Les unitats d'anàlisi.
9. Els fenòmens en CCSS i les seves explicacions. Mètode Idiogràfic i Nomològic.
10. Tipus de teories. Inducció i deducció.
11. Mètodes de contrastació d'hipòtesis: l'experiment, l'estadística, la comparació, la història, la pràctica.

3. LES ETAPES DEL PROCÉS DE RECERCA.

12. El procés d'investigació I: La pregunta inicial i l'exploració.
13. El procés d'investigació II: La problemàtica i la construcció del model d'anàlisi
14. El procés d'investigació II: L'observació, l'anàlisi de les informacions, les conclusions.

SEGONA PART: TÈCNIQUES D'OBSERVACIÓ EN LES CIÈNCIES SOCIALS

1. EL MÈTODE DOCUMENTAL.

15. La recerca d'informació: Les fonts documentals i l'observació.
16. Tècniques d'anàlisi de documents.

2. L'OBSERVACIÓ DIRECTA.

17. L'observació directa extensiva: els sondeigs. Qüestionaris, mostreig, resultats.
18. L'observació directa intensiva: entrevistes, els tests, l'observació-participant.

TERCERA PART: LES HABILITATS INTEL·LECTUALS.

1. RECERCA, SISTEMATITZACIÓ I ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ.

19. La dimensió temporal i cultural dels fenòmens.
20. El funcionament de la biblioteca
21. La lectura crítica de la premsa.
22. El material documental i la seva organització: Fitxes, resums, etc.
23. Cites i referències bibliogràfiques.

2. METODOLOGIA DE LA DISSERTACIÓ.

24. La base: Comprendre, Organitzar, Redactar.
25. Les parts d'una dissertació. L'índex com a tesi.

BIBLIOGRAFIA

OBLIGATÒRIA

Anduiza, E., Crespo, I., Méndez, M. (1999): Metodología de la Ciencia Política. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

Quivy, R. i Van Campenhoudt, L. (1997): *Manual de recerca en ciències socials*. Barcelona: Herder.

COMPLEMENTÀRIA

Capella, J.R. (1995): *El aprendizaje del aprendizaje*. Madrid: Trotta.

Clanchy, J. i Ballard, B. (1995): *Cómo se hace un trabajo académico. Guía práctica para estudiantes universitarios*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza.

Coromina, E.; Casacuberta, X; Quintana, D. (2000): *El treball de recerca. Procés d'elaboració, memòria escrita, exposició oral i recursos*. Vic: Eumo.

Duverger, M. (1996): *Métodos de las ciencias sociales*. Barcelona: Ariel.

Eco, U. (1996): *Cómo se hace una tesis*. Barcelona: Gedisa.

Gabinet de Llengua Catalana (1994): *Les referències i citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.

Grawitz, M. (1975) *Métodos y técnicas de las ciencias sociales*. 2 vols. Barcelona: Editorial Hispano Europea.

Manheim, J.B. i Reich, C. R. (1988): Análisis político empírico. Métodos de investigación en ciencia política. Madrid: Alianza Editorial.

Marsh, D. i Stoker, G. (eds) (1995): Teoría y métodos de la ciencia política. Madrid: Alianza Editorial.

Ortega y Gasset, J. (1936). *Misión de la universidad*, Madrid: Revista de Occidente. Hi ha diverses edicions posteriors en Alianza Editorial.

Sartori, G. (1976): *La política. Lógica y métodos en las Ciencias Sociales*. México: Fondo de Cultura Económica.

Weston, A. (2000): *Las claves de la argumentación*, Barcelona: Ariel